

383

56/a

Kedves barátaim! Alsónek kértem azot, mert egy adóságomat szerethém leroni
 ez az első alkalom rá. Aordibeldi egy éve annak, hogy a közismert decem-
 beri párttáborzat némény irotársasággal együtt megsértett iroi es emberi be-
 csületemben. A határozat közzététele után bejelenttem az iroszövetségnek,
 hogy tiltakozásként addig ne tekintem magamat az iroszövetség tagjának, amig
 nem kapok elégtételt az els envedett sercilemért. Azt az elégtételt időközben
 megkaptam, nem ugyan a párttól, hanem, ná szabad azt mondanom a nemzetől. Meg-
 kaptam az iroszövetségtől is, amikor szeptemberben, a pártból való kizárásom u-
 tán, távolléteemben beválasztottak az elnökségbe.

Azt a bizalmi szavazatot akarom most megköszönni, nem csak magát a tény, amely
 elsősorban politikai gesztus volt, hanem még sokkal inkább azt az emberi bna-
 mat, amelyből fakadt a rokonszenvnek es barátságának azokat a félre nem érthető
 kedves jeleit, amelyekkel elhalmozottak. Újra éreztem barátaim, hogy mit tesz az
 szolidaritás. Nem formáság ez, ha ezt most a ndenek előtt meg akarom köszönni,
 s megmondani, hogy jól érzem magam a magyar irok társaságában/taps/

Ami külföldi ir barátainaktól is, a titkári beszámoló már elmondta, hogy a
 elnökség, tehát én magam is mint vélekedünk rokonszenvük kül nozó megnyilat-
 kozásairól. De a beszámoló nem foglalkozhatott mégre kiváló szovjet iroknak, mi-
 halli bolohovnak a napokban a népszabadságban közölt nyilatkozatával. Az udvan
 asság is megköveteli, hogy mielőbb elmondjuk véleményünket róla.

Alsómonit ez a nyilatkozat. Azzal tisztalt meg az irokat, hogy megdicseri ók
 a hákosí-fele vezetes elleni küzdelemben tanusított bátorságukra, de már ug-
 ugyanabban a mondatban, csak egy vesszőnyi távolságban, meg is roja őket. "Réj-
 dalmas számomra, mondja a nyilatkozat-hogy a magyar irok nem eselték fel iroi
 szavukat a reakció előretörésével szemben." Réhány sorral odébb elmondott péh
 dátatában pedig, nyilvánvaló célzattal a magyar irok megatartása ellen, azokrd
 a jószándéku, becsületes emberekrol beszél, akik az orosz polgárháboru idején
 az ellenforradalmárok közé sodródtak, es akik később többségükben felismerték
 hibáikat es a szocializmus aktív építőivé váltak.

A magyar irok szerények es szivesen fogadják tanácsot is, tanítást is bolohov-
 tot azelőtt volt mit tanulni, reméljk ezután is lesz. De mit szeljük ehhez a
 nyilatkozatához? Mit szeljük ahhoz a gondolatkapcsoláshoz, hogy hákosíék el-
 len bátran felszólaltunk ugyan, de az ellenforradalom ellen már nem tiltakoz-
 tunk? Mi következik ebből a formulából: ha bátrak vagyunk es meg sem tiltakoz-
 tunk a reakció ellen, annak csak egy oka lehetett: hogy rokonszenveztünk vele es
 támogattuk. Mince ez kimondva, de a nyilatkozat szövegéből is következik
 an itt enni a helyrőlvalasennyi magyar iro nevében tiltakozom ez ellen a vajh
 mi kevés felelősségérzetre való itélet ellen. /nagy taps./ Nem csak igazságta-
 lannak bölyegzen meg, de izlésemet es erkölcsü egyensúlyomat is sérti, hogy egy
 nagyhatalom iro-képviselője mondja ezt az itéletet egy kis nemzet iroi felet
 éppen egy olyan történelmi pillanatban, amikor, ha másért nem önkéntesből is, le-
 vaglással is a legnagyobb tapintattal kellene bánni nemzetü onerzetünel.
 /egy van, egy van/nagy taps./

Az igazságra való törekvés, az igazság fáradhatatlan kutatása, az iro legneme-
 sebb hagyományá. Kértem so onovta, vajjon nem gondolt e arra, hogy mi oka is
 lehetne ennek? Talán egyszerien az, hogy nem volt ellenforradalom. /egy van, egy
 van/nagy taps./ Ellenforradalom abban az értelemben, ahogy a hivatalos po-iti-
 ka megfogalmazza es átminősíti az október 23.-án kezdődött népi forradalom j
 jellegeté. Senki nem vitatja ebben az országban, hogy volt aki kinasználta, volt
 aki visszavált a forradalommal es hogy külföldön is, balföldön is akadtak, akik
 a maguk szízetit kötegették a n-pfataelés cégére alatt. De az annak irányát
 ajjon a szenny szavja s meg, amelyet magával sodor? /nagy tetezés es taps/
 skánk, magyar iroknak, elyöntetden az a véleményünk, hogy népünk történelmé-
 k es benne a magyar munkás mozgalomnak, le, ynagyobb, le, tisztább es legeggy-
 gesűbb forradalma nyomattól el, kevés államforráli boldossággal, mielőtt

Magunknak tudniukba lett volna kisöpötni a szemetet és rendet teremteni az országban. /Ugy van, nagy taps/

De hogy éppen a magyar írótestület mennyire felkészült, milyen érzékenyen felelt minden ellenforradalmi szándék lehetőségére is, a forradalom minden méltatlan elhajlására, arra bizonyíték a szövetség valamennyi írásbeli, újságcéji és rádió elhangzott hivatalos nyilatkozata, de a szövetség minden tagjának egyéni fellépése is. Mindegyik szinte unalomig ismétli az íróknak a szocializmus mellett tett hitvallását. Már október 23-án, az ifjúsági tüntetésre küldött állíttványunkban követeljük a 6. pontban, hogy határozottan fel kell lépni minden ellenforradalmi szándék és kísérlet ellen. Ugyan akkor a lengyel írószövetségnek küldött sürgönyünkben biztosítjuk lengyel barátainkat, hogy abszolútan elszegülünk mindenfajta restaurációs kísérletnek. Már okt. 25.-én előbb rádiópon, majd 26.-án újságban követeljük hogy minden üzemben válasszassanak munkástanácsokat.

Márcsak hármasnap később okt. 29.-én a központi bizottság jelent meg az írószövetség, a szakszervezetek és a forradalmi diákbizottság közös állíttványa, amely a rend helyreállítását követeli és ebből a célból fegyveres munkássorszerű felállítást. Ugyanaz nap az értelmiségi forradalmi bizottság felhívása keretében az írószövetség is 10. pontos követelésének 4. pontjában bejelenti hogy gyárakat, földet, tőkéseknek, földbirtokosoknak vissza nem adni az üzemek igazgatását a munkástanácsokra kell ruházni. Nov. 1.-én az elnökség 8 tagja a rádióban majd másnap a lapokban nyilatkozatot tesz közre, "a nép ne az utcán itékezze, hanem a tárgyaló teremben." Felzabolunk mindent, hogy a vétéseket büntetlenül adja át a nezetörtség, vagy a honvédség járőreinek. A személyi bosszu méltatlan hozzánk. Kötelességünk, hogy öröködjünk a forradalom tisztaságát. Nov. 2.-án az írodalmi újság közli egy felhívást, mely előzőleg már a rádióban is elhangzott, "aki blüds volt, azt bíróság elé kell állítani." De a távezéseket ne kíméljék. Mert ne felejtsek el hogy százszázalék tévedtek mert bejelentesztették őket..... ne folyjon több vér." Ugyanitt követeljük az azonnali szociális átalakítást, a nezet, szent felindulásában nem halogat-e majd a bolszevagy sugalmazza és az új pozíciók felé csortetők nem csinálnak-e majd egy későbbi időpontban ellenforradalmat a forradalomból. Az új Magyarországon jelenik meg új jelszavak: "nem ismerem olyan magyart aki irat, gondolkodot, aki a szocializmusnak ellensége lett volna." Mégja létezik pedig "mi nem akarjuk visszaállítani az urt magyarországot, de kiközlők és Gerőék renurálását nem." Borolnathán tovább a példákat, idézeteket, felesleges Jolohov nyilván nem ismerte, nem is lemmernette őket. De ha nem ismerte, vajon mi másnak az ismeretében mondta ki elmarasztalo itéletét? Mi írók, nem kész politikai témák szerint formáljuk gondolkodásunkat és világlátásunkat. Az nyilván szovjet íróbarátaink által szemétkes. Az igazságot mutatják, tortos nemai káldésekben mindig a nép igazságot. Arra kérem Jolohovot, elégítse ki ezt az igazságkereső szüküségét személyes tapasztalatok során népi harcával és szenvedéseivel és azzal a szereppel, amellyel mi írók vállaltunk benne. Meghívást abban a jogos feltevésben küldöm, hogy itogatóit minden magyar író nemcsak megtiltattetésnek, de olyan lépésnek, mondhatnám előlépésnek is tekinteni amellyel a szovjet testület a hivatalos kapcsolatoktól rokonszenvét kifejeznék kifejezve napunk iránt.

Nedvez az állam! A most megindult vit előtt kérek mindenkit, a történelmi igazság elterítésére az elcsúszt esztendőben a megpróbáltatások egyesítettek bennünket; de nincs okunk vigáson lenni. A nyomár, amely alatt állunk, szorított bennünket nehézségre, költösgre. Ne feledjék el hogy attól nőttünk hogy a nezet megnőtt bennünk. A munkástanács az értelmiségnek talán még a parasztoknak is, ma bennünk van a szerep, és az a megdőbentő és felemelő helyzet állt elő, hogy az ország ma a munkástanácsok kezében van, utasítást, és bennünket tekint ezillel vezetőinek, akik akarják, akár nem.

Tóka, 1956 / 875

Minden kimondott és leírt szavunkat ez a felelősség ellenőrizze. Ne féljünk attól hogy szembenezzünk a tényekkel és megállapítsuk hogy a nemzet egy nagy tragikus korszakába lép mely attól válik még komorabbá, hogy nemrég csak egy lépés választott el egy boldogabb kor ígértétől. Ne hitünket se veszítsük el magunkban és a nemzet életében. Dolgozzunk barátaim, folytassuk mesterségünket, ha másként nem lehet, az irrasztal fiók számára. Szenvedélyünk mellől nem maradjon el a bölcsesség, sértődöttségünket mérsékelje felelősségünk a jövőért. Dolgozzunk barátaim, jobban és becsületesebben, mint valaha.

Typ. 1956/975